

मत्तीको सुसमाचारको परिचय

Introduction to the Gospel of Matthew

THE PROMISED KING — प्रतिज्ञा गरिएका राजा

► Throughout the Old Testament, God revealed His purpose to send a King whose reign would fulfill His promises to His people.

पुरानो करारभरि परमेश्वरले आफ्ना मानिसहरूलाई दिनुभएका प्रतिज्ञाहरू पूरा गर्न एक जना राजा पठाउने आफ्नो उद्देश्य प्रकट गर्नुभयो।

◆ revealed — disclosed, made known, unveiled — प्रकट गर्नुभयो, जानकारी दिनुभयो

◆ reign — rule, kingship, sovereignty — शासन, राज्यसत्ता, राजकीय प्रभुत्व

► This King would possess perfect righteousness, wisdom, power, and authority, and His rule would extend beyond Israel to the nations of the world.

यी राजामा सिद्ध धार्मिकता, बुद्धि, शक्ति र अधिकार हुनेथियो। उहाँको शासन इस्राएलमा मात्र सीमित नभई संसारका सबै जातिहरूसम्म फैलिनेथियो।

◆ possess — have, hold, be endowed with — हुनु, धारण गर्नु

◆ extend — reach, spread, expand — फैलिनु, विस्तार हुनु

► The first promise of victory over the serpent appears in Genesis 3:15, where God announces that the woman's offspring will strike the serpent's head.

यस विजयको पहिलो प्रतिज्ञा उत्पत्ति ३:१५ मा पाइन्छ। त्यहाँ परमेश्वरले स्त्रीको सन्तानले सर्पको शिरमा प्रहार गर्नेछ भनी घोषणा गर्नुहुन्छ।

◆ offspring — descendant, child, progeny — सन्तान, वंशज

◆ victory — triumph, conquest, success — विजय, जित

► The promise concerning Judah in Genesis 49:10 points forward to royal authority associated with his descendants.

उत्पत्ति ४९:१० मा यहूदाको विषयमा गरिएको प्रतिज्ञाले उसको वंशसँग सम्बन्धित राजकीय अधिकारतर्फ सङ्केत गर्छ।

◆ royal authority — kingship, sovereign power, kingly rule — राजकीय अधिकार, राजसत्ता

► God's covenant with David also looks beyond the achievements of an ordinary earthly ruler, for God promised an enduring kingdom and throne (2 Samuel 7:12-16).

दाऊदसँग परमेश्वरले बाँध्नुभएको करारले पनि साधारण सांसारिक राजाको उपलब्धिभन्दा धेरै परको कुरालाई देखाउँछ। किनकि परमेश्वरले दाऊदलाई स्थायी राज्य र सिंहासनको प्रतिज्ञा गर्नुभएको थियो (२ शमूएल ७:१२-१६)।

◆ covenant — solemn agreement, binding promise, pact — करार, गम्भीर प्रतिज्ञा

◆ enduring — lasting, continuing, permanent — स्थायी, रहिरहने

► Although David's earthly dynasty experienced division and judgment, the divine promise pointed toward a greater fulfillment in the Messiah.

दाऊदको सांसारिक राजवंशले विभाजन र न्यायको सामना गरे तापनि परमेश्वरको प्रतिज्ञाले मसीहमा हुने अझ महान् परिपूर्तितर्फ सङ्केत गरिरहेको थियो।

◆ dynasty — royal family, ruling line, succession — राजवंश, राजकीय वंशपरम्परा

◆ fulfillment — accomplishment, realization, completion — पूरा हुनु, परिपूर्ति

► Psalm 2 describes God's appointed King and identifies Him as His Son, to whom the nations are given as an inheritance.

भजनसंग्रह २ ले परमेश्वरद्वारा नियुक्त राजाको वर्णन गर्छ। उहाँलाई परमेश्वरको पुत्र भनिएको छ, जसलाई जाति-जातिहरू उत्तराधिकारको रूपमा दिइनेछन्।

◆ appointed — chosen, designated, established — नियुक्त गरिएको, चुनिएको

◆ inheritance — heritage, possession, legacy — उत्तराधिकार, पैतृक सम्पत्ति

► Other passages, including Psalms 24, 45, 72, and 110, contribute to the Old Testament expectation of the glorious King.

भजनसंग्रह २४, ४५, ७२ र ११० लगायतका अन्य खण्डहरूले पनि महिमित राजाको आगमनसम्बन्धी पुरानो करारको आशालाई स्पष्ट पार्छन्।

◆ expectation — anticipation, hope, prospect — आशा, प्रतीक्षा

THE KING'S HUMANITY AND DEITY — राजाको मानवता र ईश्वरत्व

► The Old Testament prophets present the coming Messiah as truly human while also describing Him in terms that reveal His divine nature.

पुरानो करारका अगमवक्ताहरूले आउनुहुने मसीहलाई साँचो मानिसको रूपमा प्रस्तुत गर्छन्। साथै, उहाँको ईश्वरीय स्वभाव प्रकट गर्ने शब्दहरूद्वारा पनि उहाँको वर्णन गर्छन्।

◆ humanity — human nature, humanness, human existence — मानवता, मानवीय स्वभाव

◆ deity — divinity, Godhood, divine nature — ईश्वरत्व, ईश्वरीय स्वभाव

► Isaiah foretells the birth of a son called Immanuel and describes the promised ruler with titles such as Mighty God and Prince of Peace (Isaiah 7:14; 9:6–7).

यशैयाले इममानुएल भनिने पुत्रको जन्मको भविष्यवाणी गर्छन्। उनले प्रतिज्ञा गरिएका शासकलाई शक्तिशाली परमेश्वर र शान्तिका राजकुमारजस्ता उपाधिहरूद्वारा वर्णन गर्छन् (यशैया ७:१४; ९:६–७)।

◆ foretells — predicts, prophesies, announces beforehand — भविष्यवाणी गर्छ, पहिले नै घोषणा गर्छ

◆ titles — designations, names, honorifics — उपाधिहरू, पदवीहरू

► Isaiah 53 also describes the suffering of the Lord's Servant, showing that the Messiah's mission would involve rejection, affliction, and sacrifice.

यशैया ५३ ले परमप्रभुका सेवकले भोग्नुहुने दुःखको पनि वर्णन गर्छ। यसले मसीहको सेवाकार्यमा तिरस्कार, कष्ट र बलिदान समावेश हुने कुरा देखाउँछ।

◆ affliction — suffering, distress, hardship — कष्ट, पीडा, दुःख

◆ sacrifice — offering, self-giving, surrender — बलिदान, अर्पण

► Daniel sees a figure like a Son of Man receiving dominion and a kingdom that will not pass away (Daniel 7:13–14).

दानिएलले मानिसको पुत्रजस्तो एक व्यक्तिलाई प्रभुत्व र कहिल्यै नष्ट नहुने राज्य दिइएको दर्शन देख्छन् (दानिएल ७:१३–१४)।

◆ dominion — sovereignty, authority, rule — प्रभुत्व, शासनाधिकार

► Micah identifies Bethlehem as the place from which Israel's promised ruler would come, while describing His origin in terms reaching back to ancient days (Micah 5:2).

मीकाले इस्राएलका प्रतिज्ञा गरिएका शासक आउनुहुने स्थान बेथलेहेम हो भनी बताउँछन्। साथै, उनले उहाँको उत्पत्तिलाई अति प्राचीन समयसँग सम्बन्धित शब्दहरूमा वर्णन गर्छन् (मीका ५:२)।

◆ origin — beginning, source, point of emergence — उत्पत्ति, आरम्भ, उद्गम

► Zechariah speaks of a righteous King who brings salvation and later describes the nations worshiping the Lord as King (Zechariah 9:9; 14:16–17).

जकरियाले मुक्ति ल्याउनुहुने धर्मी राजाको विषयमा बताउँछन्। पछि उनले जाति-जातिहरूले परमप्रभुलाई राजाको रूपमा आराधना गर्ने कुराको वर्णन गर्छन् (जकरिया ९:९; १४:१६–१७)।

◆ righteous — just, upright, morally perfect — धर्मी, न्यायी, निष्कलङ्क

► These passages together prepare the reader to recognize Jesus Christ as the promised Messiah, both truly God and truly man.

यी सबै खण्डहरूले पाठकलाई येशू ख्रीष्ट नै प्रतिज्ञा गरिएका मसीह हुनुहुन्छ र उहाँ साँचो परमेश्वर तथा साँचो मानिस दुवै हुनुहुन्छ भन्ने कुरा चिन्न तयार पार्छन्।

► The prophets did not possess a complete understanding of everything they foretold, as Peter explains in 1 Peter 1:10–11.

पत्रुसले १ पत्रुस १:१०–११ मा व्याख्या गरेअनुसार अगमवक्ताहरूले आफूहरूले भविष्यवाणी गरेका सबै कुराको पूर्ण समझ पाएका थिएनन्।

► The New Testament reveals how the promises concerning the Messiah's suffering, glory, kingship, and salvation find their fulfillment in Jesus.

मसीहको दुःखभोग, महिमा, राजकीय शासन र मुक्तिसम्बन्धी प्रतिज्ञाहरू येशूमा कसरी पूरा हुन्छन् भन्ने कुरा नयाँ करारले प्रकट गर्छ।

AUTHORSHIP — लेखकत्व

► The Gospel of Matthew has traditionally been attributed to Matthew, also called Levi, whom Jesus called to follow Him while he was working as a tax collector (Matthew 9:9; Mark 2:14).

मत्तीको सुसमाचार परम्परागत रूपमा मत्तीलाई नै यसको लेखक मानिन्छ। उनी लेवी नामले पनि चिनिन्थे। कर उठाउने काम गरिरहेका बेला येशूले उनलाई आफ्नो पछि लाग्न बोलाउनुभएको थियो (मत्ती ९:९; मार्क २:१४)।

◆ attributed — credited, ascribed, assigned — लेखक मानिएको, श्रेय दिइएको

◆ tax collector — tax gatherer, revenue collector — कर उठाउने व्यक्ति, कर सङ्कलक

► During the Roman occupation of Israel, tax collectors were commonly disliked because they served the ruling power and were often associated with dishonest financial practices.

इस्राएल रोमी शासनको अधीनमा हुँदा कर उठाउने मानिसहरूलाई सामान्यतया मन पराउँदैनथ्यो। किनकि उनीहरूले विदेशी शासकहरूको सेवा गर्थे र उनीहरूलाई प्रायः बेइमानीपूर्वक पैसा असुल्ने कामसँग जोडेर हेरिन्थ्यो।

◆ occupation — foreign control, domination, rule — विदेशी कब्जा, अधीन शासन

◆ financial practices — monetary dealings, financial conduct — आर्थिक व्यवहार, पैसासम्बन्धी कामकाज

► Tax collectors were therefore often regarded as social and religious outsiders by their fellow Jews.

यसकारण कर उठाउने मानिसहरूलाई उनीहरूकै यहूदी समुदायले सामाजिक तथा धार्मिक जीवनबाट अलग्गिएका मानिसहरूको रूपमा हेर्ने गर्थ्यो।

◆ outsiders — excluded people, strangers, outcasts — बाहिर पारिएका मानिसहरू, बहिष्कृत व्यक्तिहरू

► Jesus' decision to call Matthew demonstrates that His invitation to discipleship extended even to people whom society rejected.

येशूले मत्तीलाई बोलाउने निर्णय गर्नुभएको घटनाले समाजले तिरस्कार गरेका मानिसहरूलाई समेत उहाँले आफ्नो चेला बन्न निमन्त्रणा दिनुहुन्थ्यो भन्ने कुरा देखाउँछ।

◆ discipleship — following a teacher, life as a disciple — चेलापन, चेला भएर पछ्याउने जीवन

► Matthew responded to Jesus' call, and the Gospel accounts describe Jesus sharing a meal with tax collectors and others who were regarded as sinners (Matthew 9:9–13).

मत्तीले येशूको बोलावट स्वीकार गरे। सुसमाचारका विवरणहरूले येशू कर उठाउने मानिसहरू र पापी ठानिएका अरू व्यक्तिहरूसँग भोजन गर्नुभएको कुरा पनि बताउँछन् (मत्ती ९:९–१३)।

► Early Christian tradition identifies Matthew as the author of this Gospel, although the Gospel itself does not explicitly name its writer.

प्रारम्भिक ख्रीष्टियन परम्पराले मत्तीलाई यस सुसमाचारको लेखकको रूपमा चिनाउँछ। यद्यपि सुसमाचारको पुस्तकभित्र लेखकको नाम स्पष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छैन।

◆ explicitly — directly, clearly, expressly — स्पष्ट रूपमा, प्रत्यक्ष रूपमा

► The exact date of composition remains debated, with some scholars favoring a date before Jerusalem's destruction in AD 70 and others proposing a later date.

यो सुसमाचार ठ्याक्कै कहिले लेखिएको हो भन्ने विषयमा विद्वान्हरूबीच मतभेद छ। केहीले सन् ७० मा यरूशलेमको विनाश हुनुभन्दा अघिको मितिलाई समर्थन गर्छन् भने अरूले त्यसपछिको मिति प्रस्ताव गर्छन्।

◆ composition — writing, authorship, preparation — लेखन, रचना

◆ debated — disputed, discussed, contested — विवादित, छलफलको विषय बनेको

MESSAGE — मुख्य सन्देश

► The four Gospels present the same Lord Jesus Christ while emphasizing different aspects of His identity and ministry.

चारवटै सुसमाचारले एउटै प्रभु येशू ख्रीष्टलाई प्रस्तुत गर्छन्। तर तिनीहरूले उहाँको पहिचान र सेवाकार्यका फरक-फरक पक्षहरूलाई विशेष जोड दिन्छन्।

◆ emphasizing — highlighting, stressing, underscoring — जोड दिँदै, विशेष महत्त्व दिँदै

◆ ministry — service, mission, work — सेवाकार्य, सेवा

► Matthew particularly emphasizes Jesus as the promised Messiah and King.

मत्तीले विशेष गरी येशू प्रतिज्ञा गरिएका मसीह र राजा हुनुहुन्छ भन्ने कुरामा जोड दिन्छन्।

► Mark highlights Jesus' service and actions, Luke gives particular attention to His humanity, and John strongly emphasizes His divine identity.

मर्कुसले येशूको सेवा र कार्यहरूलाई विशेष रूपमा प्रस्तुत गर्छन्। लूकाले उहाँको मानवतामा विशेष ध्यान दिन्छन् भने यूहन्नाले उहाँको ईश्वरीय पहिचानमा बलियो जोड दिन्छन्।

► Matthew begins with a genealogy connecting Jesus to Abraham and David, establishing the importance of God's covenant promises in understanding His identity (Matthew 1:1-17).

मत्तीले येशूलाई अब्राहाम र दाऊदको वंशसँग जोड्ने वंशावलीबाट आफ्नो सुसमाचार सुरु गर्छन्। यसले येशूको पहिचान बुझ्न परमेश्वरका करारसम्बन्धी प्रतिज्ञाहरू कति महत्त्वपूर्ण छन् भन्ने कुरा स्थापित गर्छ (मत्ती १:१-१७)।

◆ genealogy — ancestry, family lineage, family record — वंशावली, पुर्खाहरूको विवरण

► The Gospel then shows Jesus' birth, the recognition of His kingship, His teaching, His miracles, His rejection, His death, and His resurrection.

त्यसपछि यस सुसमाचारले येशूको जन्म, उहाँको राजकीय पहिचानको स्वीकार, उहाँका शिक्षा र आश्चर्यकर्महरू, उहाँले भोग्नुभएको तिरस्कार, उहाँको मृत्यु र पुनरुत्थानको वर्णन गर्छ।

◆ recognition — acknowledgment, acceptance, identification — पहिचान, स्वीकार

◆ resurrection — rising from the dead, return to life — पुनरुत्थान, मृत्युबाट जीवित हुनु

THE KING REVEALED — राजाको प्रकटीकरण

► Jesus' genealogy, virgin birth, and the visit of the wise men establish the royal and messianic themes that continue throughout Matthew's Gospel.

येशूको वंशावली, कन्याबाट भएको उहाँको जन्म र ज्ञानी मानिसहरूको आगमनले मत्तीको सुसमाचारभरि देखिने राजकीय तथा मसीहसम्बन्धी विषयहरूको आधार तयार पार्छन्।

◆ messianic — relating to the Messiah, concerning the Anointed One — मसीहसम्बन्धी, अभिषिक्त जनसँग सम्बन्धित

► John the Baptist announces the nearness of the kingdom of heaven and calls people to repentance (Matthew 3:1-2).

बप्टिस्मा दिने यूहन्नाले स्वर्गको राज्य नजिक आएको घोषणा गर्छन् र मानिसहरूलाई पश्चात्ताप गर्न बोलाउँछन् (मत्ती ३:१-२)।

◆ repentance — turning from sin, change of heart, contrition — पश्चात्ताप, पापबाट फर्किनु

► Jesus' baptism and His victory over Satan's temptations prepare the reader for His public ministry (Matthew 3:13-4:11).

येशूको बप्टिस्मा र शैतानका परीक्षाहरूमाथि उहाँको विजयले पाठकलाई उहाँको सार्वजनिक सेवाकार्य बुझ्न तयार पार्छ (मत्ती ३:१३-४:११)।

► In the Sermon on the Mount, Jesus teaches about the righteousness and conduct appropriate to those who belong to His kingdom (Matthew 5-7).

डाँडाको उपदेशमा येशूले आफ्नो राज्यका मानिसहरूको जीवनमा हुनुपर्ने धार्मिकता र आचरणको विषयमा शिक्षा दिनुहुन्छ (मत्ती ५-७)।

◆ conduct — behavior, way of life, actions — आचरण, व्यवहार, जीवनशैली

► His miracles demonstrate His authority over disease, nature, demons, and death.

उहाँका आश्चर्यकर्महरूले रोग, प्रकृति, दुष्टात्माहरू र मृत्युमाथि समेत उहाँको अधिकार रहेको देखाउँछन्।

THE KING REJECTED — तिरस्कृत राजा

► Although Jesus revealed His authority through His words and works, many religious leaders opposed Him and rejected His claims.

येशूले आफ्ना वचन र कार्यहरूद्वारा आफ्नो अधिकार प्रकट गर्नुभए तापनि धेरै धार्मिक अगुवाहरूले उहाँको विरोध गरे र उहाँका दाबीहरू अस्वीकार गरे।

◆ opposed — resisted, challenged, stood against — विरोध गरे, प्रतिरोध गरे

► Matthew records increasing conflict between Jesus and those who refused to recognize Him as the Messiah.

मत्तीले येशू र उहाँलाई मसीहको रूपमा स्वीकार गर्न नचाहने मानिसहरूबीच बढ्दै गएको विवादको विवरण दिन्छन्।

► The rejection reaches its climax in the events leading to Jesus' crucifixion.

यो तिरस्कार येशूको क्रूसमा मृत्यु हुने घटनाहरूसम्म पुग्दा चरम सीमामा पुग्छ।

◆ climax — highest point, culmination, peak — चरम सीमा, उत्कर्ष

◆ crucifixion — execution on a cross, death by crucifying — क्रूसीकरण, क्रूसमा टाँगेर मृत्युदण्ड दिनु

► Yet Jesus' suffering and death do not mean that God's purposes have failed; they form part of the fulfillment of His saving plan.

तर येशूको दुःखभोग र मृत्युको अर्थ परमेश्वरको उद्देश्य असफल भयो भन्ने होइन। ती घटनाहरू उहाँको मुक्तिसम्बन्धी योजनाको परिपूर्तिकै भाग हुन्।

THE KING WHO WILL RETURN — फेरि आउनुहुने राजा

► Matthew also records Jesus' teaching concerning His future return in power and glory (Matthew 24–25).

मत्तीले येशू शक्ति र महिमासहित भविष्यमा फेरि आउनुहुने विषयमा दिनुभएको शिक्षालाई पनि उल्लेख गर्छन् (मत्ती २४–२५)।

► Jesus teaches that His coming will involve judgment and that His followers must remain watchful and faithful.

येशूले आफ्नो पुनरागमनसँग न्याय पनि सम्बन्धित हुनेछ र उहाँका अनुयायीहरू जागा तथा विश्वासयोग्य रहनुपर्छ भनी सिकाउनुहुन्छ।

◆ watchful — alert, vigilant, attentive — जागा, सतर्क, होसियार

◆ faithful — loyal, trustworthy, steadfast — विश्वासयोग्य, निष्ठावान्, अटल

► After His resurrection, Jesus declares that all authority in heaven and on earth has been given to Him and commissions His disciples to make disciples of all nations (Matthew 28:18–20).

आफ्नो पुनरुत्थानपछि येशूले स्वर्ग र पृथ्वीको सम्पूर्ण अधिकार आफूलाई दिइएको घोषणा गर्नुहुन्छ। त्यसपछि उहाँले आफ्ना चेलाहरूलाई सबै जातिका मानिसहरूलाई चेला बनाउन आज्ञा दिनुहुन्छ (मत्ती २८:१८–२०)।

◆ commissions — appoints, sends, authorizes — जिम्मेवारी सुम्पनुहुन्छ, पठाउनुहुन्छ, अधिकार दिनुहुन्छ

THE IMPORTANCE OF MATTHEW — मत्तीको सुसमाचारको महत्त्व

► Matthew's Gospel calls readers to recognize Jesus as the promised King, trust Him, and obey His teaching.

मत्तीको सुसमाचारले पाठकहरूलाई येशू प्रतिज्ञा गरिएका राजा हुनुहुन्छ भनी चिन्न, उहाँमाथि विश्वास गर्न र उहाँका शिक्षाहरू पालन गर्न आह्वान गर्छ।

► It also shows the seriousness of rejecting Christ and the importance of genuine discipleship. यसले ख्रीष्टलाई अस्वीकार गर्नु कति गम्भीर कुरा हो र साँचो चेलापन कति महत्त्वपूर्ण छ भन्ने कुरा पनि देखाउँछ।

◆ genuine — authentic, true, sincere — साँचो, वास्तविक, निष्कपट

► The Gospel's teaching about righteousness, prayer, forgiveness, humility, faith, and obedience remains essential for believers today.

धार्मिकता, प्रार्थना, क्षमा, नम्रता, विश्वास र आज्ञापालनसम्बन्धी यस सुसमाचारका शिक्षाहरू आजका विश्वासीहरूका लागि पनि अत्यन्त आवश्यक छन्।

► Above all, Matthew directs our attention to Jesus Christ, the promised Messiah, the rejected Savior, the risen Lord, and the King who will return.

सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण कुरा, मत्तीले हाम्रो ध्यान प्रतिज्ञा गरिएका मसीह, तिरस्कार गरिएका मुक्तिदाता, पुनरुत्थान हुनुभएका प्रभु र फेरि आउनुहुने राजा येशू ख्रीष्टतर्फ केन्द्रित गर्छन्।

OUTLINE — रूपरेखा

► 1. The King's genealogy (Matthew 1:1–17)

१. राजाको वंशावली (मत्ती १:१–१७)

◆ genealogy — ancestry, lineage, family history — वंशावली, पुर्खाहरूको विवरण

► 2. The King's birth (Matthew 1:18–25)

२. राजाको जन्म (मत्ती १:१८–२५)

► 3. The visit of the wise men (Matthew 2:1–12)

३. ज्ञानी मानिसहरूको आगमन (मत्ती २:१–१२)

► 4. The flight to Egypt and return (Matthew 2:13–23)

४. मिश्रदेशतर्फ पलायन र फिर्ती (मत्ती २:१३–२३)

◆ flight — escape, fleeing, departure — पलायन, भागेर जानु

► 5. John the Baptist prepares the way (Matthew 3:1–12)

५. बप्तिस्मा दिने यूहन्नाले मार्ग तयार पार्छन् (मत्ती ३:१–१२)

► 6. The baptism of Jesus (Matthew 3:13–17)

६. येशूको बप्तिस्मा (मत्ती ३:१३–१७)

► 7. The temptation of Jesus (Matthew 4:1–11)

७. येशूको परीक्षा (मत्ती ४:१–११)

◆ temptation — enticement, testing, inducement — परीक्षा, प्रलोभन

► 8. The beginning of Jesus' ministry (Matthew 4:12–25)

८. येशूको सेवाकार्यको आरम्भ (मत्ती ४:१२–२५)

► 9. The Sermon on the Mount (Matthew 5–7)

९. डाँडाको उपदेश (मत्ती ५–७)

◆ sermon — teaching, religious address, discourse — उपदेश, धार्मिक शिक्षा

► The Beatitudes (Matthew 5:1–12)

धन्यवचनहरू (मत्ती ५:१–१२)

◆ Beatitudes — blessings, declarations of blessedness — धन्यवचनहरू, धन्यताको घोषणा

► Salt and light (Matthew 5:13–16)

नुन र ज्योति (मत्ती ५:१३–१६)

► Christ and the Law (Matthew 5:17–20)

ख्रीष्ट र व्यवस्था (मत्ती ५:१७–२०)

► Righteousness in personal conduct (Matthew 5:21–48)

व्यक्तिगत आचरणमा धार्मिकता (मत्ती ५:२१–४८)

◆ conduct — behavior, actions, manner of life — आचरण, व्यवहार, जीवनशैली

► Giving, prayer, and fasting (Matthew 6:1–18)

दान, प्रार्थना र उपवास (मत्ती ६:१–१८)

► Treasures and trust in God (Matthew 6:19–34)

धनसम्पत्ति र परमेश्वरमाथिको भरोसा (मत्ती ६:१९–३४)

► Judging others and treating people rightly (Matthew 7:1–12)

अरूको न्याय गर्ने विषय र मानिसहरूसँग उचित व्यवहार (मत्ती ७:१–१२)

► The narrow gate and true discipleship (Matthew 7:13–29)

साँघुरो ढोका र साँचो चेलापन (मत्ती ७:१३–२९)

◆ discipleship — following Christ, life as a disciple, Christian commitment — चेलापन, ख्रीष्टलाई पछ्याउने जीवन

► 10. Jesus' miracles and authority (Matthew 8–9)

१०. येशूका आश्चर्यकर्म र अधिकार (मत्ती ८–९)

► 11. The sending of the twelve disciples (Matthew 10)

११. बाह्र चेलाहरूलाई पठाइनु (मत्ती १०)

► 12. Responses to Jesus and the kingdom (Matthew 11–13)

१२. येशू र राज्यप्रति मानिसहरूको प्रतिक्रिया (मत्ती ११–१३)

► 13. The King's identity and instruction to His disciples (Matthew 14–18)

१३. राजाको पहिचान र चेलाहरूलाई उहाँको शिक्षा (मत्ती १४–१८)

► 14. Teaching on discipleship and the journey to Jerusalem (Matthew 19–20)

१४. चेलापनसम्बन्धी शिक्षा र यरूशलेमतर्फको यात्रा (मत्ती १९–२०)

► 15. The King's entry into Jerusalem and confrontation with religious leaders (Matthew 21–23)

१५. राजाको यरूशलेम प्रवेश र धार्मिक अगुवाहरूसँगको सामना (मत्ती २१–२३)

◆ confrontation — conflict, opposition, direct challenge — सामना, विवाद, प्रत्यक्ष विरोध

► 16. The King's teaching about His return and judgment (Matthew 24–25)

१६. आफ्नो पुनरागमन र न्यायबारे राजाको शिक्षा (मत्ती २४–२५)

► 17. The suffering and crucifixion of Jesus (Matthew 26–27)

१७. येशूको दुःखभोग र क्रूसीकरण (मत्ती २६–२७)

► 18. The resurrection and Great Commission (Matthew 28)

१८. पुनरुत्थान र महान् आज्ञा (मत्ती २८)

◆ Great Commission — missionary mandate, command to make disciples — महान् आज्ञा, सबै जातिलाई चेला बनाउने आदेश

SOURCE ACKNOWLEDGMENT — स्रोत तथा आभार

► The Bible study materials presented on Kamal Bible Study have been prepared with reference to the biblical teachings and insights found in the commentaries of John MacArthur, along with the works of other biblical scholars and commentators.

कमल बाइबल अध्ययनमा प्रस्तुत गरिएका बाइबल अध्ययन सामग्रीहरू तयार गर्दा जोन म्याकआर्थरका बाइबल टिप्पणीहरूमा पाइने बाइबलीय शिक्षा र व्याख्याहरूका साथै अन्य बाइबल विद्वान् तथा टिप्पणीकारहरूका अध्ययन सामग्रीहरूलाई पनि सन्दर्भको रूपमा प्रयोग गरिएको छ।